

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Annika Õunap
AS Timber
annika.ounap@timber.ee

Teie 10.03.2026
Meie 25.03.2026 nr 10-4/1851-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Annika Õunap

Pöördusite Justiits- ja Digiministeeriumi poole seoses kinnistusraamatust metsaühistutele tasuliste andmete väljastamise küsimusega.

Justiits- ja Digiministeerium käsitleb Teie kirja selgitustaotlusena, millele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus (MSVS). Tulenevalt MSVS §-st 3 on Justiitsministeeriumil kohustus anda tasuta selgitusi Justiitsministeeriumi poolt väljatöötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta (õigusalased selgitused).

Selgitame, et üldpõhimõttena peavad riigi poolt hoitud andmed olema võimalikult lihtsalt kättesaadavad ja kasutatavad, eelistatult avalikustatud tasuta avaandmetena. Samas ei ole see üldpõhimõtte kõikne ja vastavalt oludele: a) andmete ligipääsu peab piirama kui lai avalik juurdepääs andmetele tekitab olulisi riske mh isikuandmetele ja julgeolekule; b) teabevaldajal on võimalik andmete kättesaadavaks tegemise eest küsida mõistlikku ning tegelikke kulusid katvat tasu.

Eeltoodud põhjustel on kinnistusraamatu andmetele ligipääs piiratud. Kinnistusraamatuseaduse § 77¹⁶ lõike 1 kohaselt on elektroonilise kinnistusraamatu andmete väljastamine tasuline (välja arvatud lõikes 3 nimetatud isikud) ning lõike 4 kohaselt kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja teiste isikute loetelu, kellele väljastatakse tasuta andmeid seaduses sätestatud avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks.

Justiitsministri 22.01.2001 määruse nr 8 „Kinnistusraamatu andmetöötluskeskus“ § 6¹ lõike 4 kohaselt on päringutasu, sealhulgas XML-vormingus allalaaditud andmete eest, kaks eurot iga päringuobjekti kohta tehtud iga päringu eest. Päringuobjektiks on XML-vormingus allalaaditav juriidilise ja füüsilise isiku kinnistute loetelu ning iga kinnistu kohta avatud kinnistusregistriosa.

XML-päringud on mugavusteenus, millega kaasnevad mh ka riskid isikuandmetele ning julgeolekule. Seetõttu on kehtestatud sellele tasu. Kinnistusraamatu teabe väljastamise eest laekunud tasu kasutatakse kinnistusraamatu infosüsteemi haldamiseks ning arendamiseks.

Sama määruse § 6 lõike 1 punkti 8 kohaselt väljastatakse tasuta kinnistusraamatu andmeid metsaseaduse § 6 lõikes 3 nimetatud halduslepingu alusel sihtasutusele Erametsakeskus (05.01.2022 ühinenud Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus) registrikaardile erametsanduse toetuste haldamise ülesannete täitmiseks. Sellekohase määruse muutmissettepaneku esitas 2017.a Justiitsministeeriumile SA Erametsakeskus järgmiste põhjendustega:

„Sihtasutus Erametsakeskus on riigi sihtasutus, kelle asutajaõigusi teostab Keskkonnaministeerium. Erametsakeskus on volitatud kahe halduslepinguga rakendada nii Euroopa Liidu kui ka Eesti riigi erametsandust puudutavaid toetuseid. Euroopa Liidu metsandustoetuse andmist reguleerib Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika seadus ja selle alusel kehtestatud maaeluministri 11. mai 2015. a. määrus nr 59 ja 22. aprilli 2015. a. määrus nr 39. Eesti riigieelarve kaudu ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse vahendusel finantseeritakse metsaseaduse §-s 10 nimetatud toetuseid. Toetuste andmist reguleerib keskkonnaministri 14. aprilli 2014. a. määrus nr 10. Vabariigi Valitsus on oma 27. märtsi 2015. a. korraldusega nr 142 nimetanud Erametsakeskuse Eesti maaelu arengukava 2014–2020 alusel antavate toetustega seotud ülesannete täitjaks. Ülesannete täitmiseks on Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (edaspidi PRIA) ja Erametsakeskuse vahel 14. aprillil 2015. a. sõlmitud haldusleping metsanduse valdkonna toetuste menetlemiseks (<https://www.riigiteataja.ee/akt/121042015005>). Metsaseaduse § 10 alusel on keskkonnaministeerium 10. jaanuaril 2014. aastal sõlminud Erametsakeskusega metsanduse valdkonna toetuste menetlemise halduslepingu (<https://www.riigiteataja.ee/akt/101122015011>). Toetuste menetlemiseks on Erametsakeskusel vajalik kontrollida taotlejate ja taotluse nõuete täitmist ka äriregistrist ja kinnistusraamatust.“

Seega on metsatoetuste väljastamiseks vajalikud kinnistusraamatu tasuta päringud võimaldatud SA-le Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Laud
nõunik

Kadri Laud 5393 8988
Kadri.Laud@justdigi.ee